

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/119038,W-audycji-Przystanek-Historia-w-Polskim-Radiu-o-ustawach-dezubekizacyjnych.html>
18.04.2024, 22:25

W audycji „Przystanek Historia” w Polskim Radiu o ustawach dezubekizacyjnych

Audycja została wyemitowana w środę, 21 października 2020 o godz. 19.05 w Programie I Polskiego Radia

Audycja „Przystanek Historia”

W audycji dr Rafał Leśkiewicz, zastępca dyrektora Biura Badań Historycznych IPN, opowiedział o znaczeniu i konsekwencjach tzw. ustaw dezubekizacyjnych uchwalonych w 2009 i 2016 roku.

W kolejnej części dyrektor Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Marzena Kruk mówiła jakie dokumenty podlegają ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej, dlaczego należy je przekazać Instytutowi oraz dlaczego aż osiem lat więzienia grozi mieszkańcowi Warszawy, który próbował sprzedać w Internecie niemieckie archiwalia z czasów II wojny światowej. – Zgodnie z prawem, które obowiązuje w Polsce, dokumenty, które zostały wytworzone przez organy bezpieczeństwa państwa III Rzeszy, również powinny znajdować się w dyspozycji Instytutu Pamięci Narodowej. Inne dokumenty wytwarzane przez władze okupacyjne powinny znajdować się w dyspozycji archiwów podporządkowanych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych – wyjaśniała dyrektor Archiwum IPN.

Instytut Pamięci Narodowej zajmuje się dokumentami z lat 1917–1990. Jakże dokładnie dokumenty podlegają ustawie? – Ustawa jest bardzo precyzyjna, ponieważ wymienia wszystkie rodzaje materiałów archiwalnych. Są to zdjęcia, filmy, kartoteki, bazy danych (...) i wszelkie materiały wytworzone przez organy bezpieczeństwa, czy to III Rzeszy, czy komunistycznej władzy w Polsce – odpowiadała Marzena Kruk.

– To już nie jest hipoteza, która krążyła na początku lat 90., że funkcjonariusze odchodząc

ze służby, zabierali ze sobą efekty swojej wieloletniej pracy operacyjnej. Teraz wiemy, że tak było i proceder prywatyzowania, wyprowadzania oraz po prostu kradzieży dokumentów bezpieki miał miejsce. Potwierdzają to chociażby doniesienia, gdzie u byłego funkcjonariusza w mieszkanku w Gdańsku znaleziono mikrofiszę zawierającą materiały archiwalne dotyczące najważniejszych, pierwszoplanowych postaci Solidarności z Trójmiasta – zauważyła.

Marzena Kruk dodała, że spora część materiałów została sprzedana i wywieziona do Instytutu Hoovera, np. teczki z domu gen. Kiszczaka. – Sprawy dokumentów gen. Kiszczaka czy gen. Jaruzelskiego są powszechnie znane. W posiadaniu Instytutu Hoovera są też inne dokumenty, które pochodzą ze Służby Bezpieczeństwa – słyszymy.

Trzecia odsłona programu została poświęcona książce [*„Najbardziej tajemniczy kraj świata». Związek Sowiecki w fotografiach i tekstach Julienu H. Bryana 1930-1959 / The Most Mysterious of Countries. The Soviet Union in the Photographs and Writings of Julien H. Bryan 1930-1959*](#). To dwujęzyczny album z fotografiami Bryana wykonanymi w czasie jego wizyt w Związku Sowieckim w latach 1930-1937, 1946-1947 oraz 1956-1959, ukazującymi m. in.: życie codzienne w Moskwie, Leningradzie, Kijowie, na Kaukazie czy na Syberii. Fotografie uzupełniają zapiski Bryana poświęcone jego podróżom do ZRSR oraz doświadczeniom związanym z fotografowaniem i filmowaniem w tym kraju. Bliżej o tej publikacji opowiedział Tomasz Stempowski z Archiwum IPN.

Na koniec dowiedzieliśmy się więcej o najciekawszych wydarzeniach organizowanych przez Instytut Pamięi Narodowej, m.in. o Międzynarodowym Festiwalu Filmowym o Totalitaryzmach „Echa Katynia”, Konkursie im. Władysława Pobóg-Malinowskiego na Najlepszy Debiut Historyczny Roku w zakresie historii najnowszej, XII edycji akcji „Zapał Znicz Pamięci” oraz o najnowszych artykułach na portalu przystanekhistoria.pl.

Audycja „Przystanek Historia” została wyemitowana w środę (21.10) po godz. 19.00 na antenie Polskiego Radia Pr. I. [POSŁUCHAJ!](#)

Poprzednia audycja:

- [„Przystanek Historia”, 7 października 2020](#)

* * *

Cykl audycji „Przystanek Historia” jest realizowany wspólnie przez Instytut Pamięi Narodowej i Program I Polskiego Radia. Rozmowy poświęcone są ważnym wydarzeniom, które wpłynęły na dzieje Polski w XX wieku oraz ludziom, którzy tę historię tworzyli.